

คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ
โรงพยาบาลสระบุรี

สุกานดา ชวีญเมือง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ปีการศึกษา 2550

คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ
โรงพยาบาลสระบุรี

สุกานดา ขวัญเมือง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ปีการศึกษา 2550
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์ เรื่อง "คุณภาพชีวิตการทำงานของ
พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลสระบุรี" เสนอโดย นางสาวกานดา ขวัญเมือง เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาดตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป

.....
รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา

(อาจารย์ตระกูล จันทสุนทร)

วันที่ 5 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2550

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.กวี ศิริโกคาภิรมย์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาสนี ศิริโกคาภิรมย์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรณวุฒิ เนตรจินดา)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร.เพ็ญจันทร์ ศิริพานิชกร)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลสระบุรี
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาสินี ศิริโกคาภิรมย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรตวุฒิ เนตรจินดา
ชื่อนักศึกษา	สุกานดา ขวัญเมือง
สาขา	การจัดการทั่วไป
ปีการศึกษา	2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) ศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลสระบุรี 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลสระบุรี กับปัจจัยส่วนบุคคลเกี่ยวกับ อายุ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ รายได้ต่อเดือน แผนกที่ปฏิบัติงาน 3) เปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลสระบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามวัดระดับคุณภาพชีวิต หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ 0.9841 ประชากรในการวิจัย คือ พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลสระบุรี จำนวน 487 คน หาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 220 คน ได้รับแบบสอบถามคืนครบถ้วน จำนวน 220 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 เดือน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาสถิติ ความถี่ ร้อยละ การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวสถิติการทดสอบเอฟ (F-test) เมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้ฟิชเชอร์ (Fisher's Least-Significant Difference : LSD)

ผลการวิจัยพบว่า

1. พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลสระบุรี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 30-40 ปี สถานภาพโสด ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 11-15 ปี ส่วนใหญ่เป็นพยาบาลวิชาชีพระดับปฏิบัติการ มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 20,001-25,000 บาท และมากกว่า 25,000 บาท และส่วนใหญ่ปฏิบัติงานแผนกผู้ป่วยใน
2. ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง
3. ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลสระบุรี ในภาพรวมพบว่า อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และรายได้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน

4. เปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลสระบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ความแตกต่างด้าน เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์การทำงาน แผนกที่ปฏิบัติงาน ไม่มีผลต่อระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลสระบุรี ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 ส่วนความแตกต่างด้าน อายุ สถานภาพสมรส และรายได้ต่อเดือน มีผลต่อระดับคุณภาพชีวิตการทำงานทั้ง 8 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Thesis Title   The Working Life Quality of Professional Nurses in Saraburi Hospital

Thesis Advisors   Asst. Prof. Dr. Suthasinee Siriphokapirom
                                  Asst. Prof. Attawut Natejinda

Name   Sukanda Kwanmueang

Concentration   General Management

Academic Year   2007

ABSTRACT

This research aims to 1) study the level of the working life quality of professional nurses in Saraburi Hospital, 2) study the relationship between the working life quality of professional nurses mentioned before and their personal data concerning age, sex, marital status, educational level, work experience, position, monthly income, and work department, and 3) compare the level of the working life quality of professional nurses in Saraburi Hospital classified by personal data. The instrument used was a questionnaire measuring the working life quality with a reliability value of .9841. The 220 samples were drawn from a population of 487 professional nurses of Saraburi Hospital using the Yamane formula. All questionnaires were completed and collected within 2 months and then analyzed to calculate frequency, percentage, correlation coefficient, t-test, F-test, and Fisher's LSD.

The findings indicated that:

1. most professional nurses of Saraburi Hospital were females aged 30-40 and single. Most of them graduated with bachelor's degree or equivalent. Their length of service was 11-15 years of operational level in the in-patient department. Their monthly income was 20,001-25,000 baht and above.
2. the working life quality of professional nurses in Saraburi Hospital overall was rated at a moderate level.
3. the personal data regarding age, marital status, educational level, length of service, and monthly income overall related to the working life quality of professional nurses in Saraburi Hospital.
4. the different personal data in regards to sex, educational level, position, work experience, and work department had no effect on the working life quality of professional nurses in Saraburi Hospital with no statistically significant difference at a

level of .05 However, the difference regarding age, marital status, and monthly income had an effect on the working life quality of professional nurses in 8 aspects with a statistically significant difference at a level of .05.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีโดยได้รับความช่วยเหลือ แนะนำอย่างดียิ่งจากบุคคลหลายท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุวรีย์ ศิริโกคาภิรมย์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาสินี ศิริโกคาภิรมย์ ประธานกรรมการ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรณวุฒิ เนตรจินตา กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และชี้แนวทางที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วยความเคารพยิ่ง

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย และให้ข้อคิด ข้อเสนอแนะ ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์สง่า ศรีพิจิตร หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล โรงพยาบาลสระบุรี ที่อนุญาตให้ผู้วิจัยทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างในโรงพยาบาลสระบุรี และขอขอบคุณพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลสระบุรีทุกท่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ผู้ให้กำเนิดเลี้ยงดูด้วยความรัก ความห่วงใย อบรม สั่งสอน สนับสนุนด้านการศึกษามาตลอด ขอขอบพระคุณกัลยาณมิตรทุกท่าน คุณประทับ และคุณจรินพร ศิริผล ที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนมาตลอด และโดยเฉพาะ คุณทิพย์วรรณ ศรีปรีชา ผู้ซึ่งเป็นพี่สาวและเพื่อนร่วมศึกษาปริญญาโทในครั้งนี้ คอยช่วยเหลือ สนับสนุน และให้กำลังใจมาตลอด และขอขอบพระคุณ คุณกฤษณัย ขวัญเมือง และบุตรสาวทั้ง 2 คน ของผู้วิจัย ที่คอยอยู่เคียงข้างและให้กำลังใจตลอดมา จนผู้วิจัยสามารถสำเร็จการศึกษา ความดีและประโยชน์ใดๆ ที่ได้รับจากการวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอมอบแก่ พระคุณบิดา มารดา และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ตลอดระยะเวลาของการศึกษา

สุกานดา ขวัญเมือง

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
สมมติฐานการวิจัย.....	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
สภาพปัจจุบันของโรงพยาบาลสระบุรี.....	11
โครงสร้างการแบ่งงานและบริหารงานของฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาล ประจำจังหวัด.....	12
ขอบเขตหน้าที่ของโรงพยาบาลจังหวัด.....	13
สภาพปัญหาการปฏิบัติงานของพยาบาลในโรงพยาบาล.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต.....	16
ประวัติ แนวคิดที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิต.....	17
ความหมายของคุณภาพชีวิต.....	21
องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต.....	23
การเฝ้าคุณภาพชีวิต.....	24
แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน.....	26
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน.....	26
ความหมายของคุณภาพชีวิตการทำงาน.....	31
การวัดคุณภาพชีวิตการทำงาน.....	36
องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตการทำงาน.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	57
งานวิจัยภายในประเทศ.....	57
งานวิจัยต่างประเทศ.....	61

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	63
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	63
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64
การแปลความหมายของคะแนน.....	66
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	66
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
สูตรสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	108
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	108
สมมติฐานการวิจัย.....	108
วิธีดำเนินการวิจัย.....	108
สรุปผลการวิจัย.....	109
อภิปรายผล.....	113
ข้อเสนอแนะ.....	118
บรรณานุกรม.....	120
ภาคผนวก.....	128
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	129
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจ แบบสอบถามวิจัย.....	131
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	138
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	150

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลสระบุรี.....	64
ตาราง 2 จำนวนและร้อยละ ปัจจัยส่วนบุคคลของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในโรงพยาบาลสระบุรี ตำแหน่งหน้าที่ และรายได้ต่อเดือน.....	72
ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณภาพชีวิตการทำงาน จำแนกตามระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลสระบุรี ทั้ง 8 ด้าน.....	74
ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน ในด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม.....	75
ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน ในด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ.....	76
ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน ในด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน.....	77
ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน ในด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถ.....	78
ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน ในด้านการบูรณาการด้านสังคมหรือการทำงานร่วมกัน.....	79
ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน ในด้านธรรมเนียมในองค์กร.....	80
ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน ในด้านความสมดุลระหว่างชีวิตงานกับชีวิตด้านอื่น ๆ.....	80
ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน ในด้าน การเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับสังคม.....	81
ตาราง 12 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานกับปัจจัยส่วนบุคคล.....	82
ตาราง 13 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลสระบุรี จำแนกตามเพศ.....	85
ตาราง 14 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลสระบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา.....	86
ตาราง 15 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลสระบุรี จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่.....	87

	หน้า
ตาราง 16 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลสระบุรี จำแนกตามอายุ.....	88
ตาราง 17 ทดสอบความแตกต่างรายคู่คุณภาพชีวิตการทำงาน จำแนกตามอายุ.....	89
ตาราง 18 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลสระบุรี จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	92
ตาราง 19 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลสระบุรี จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	94
ตาราง 20 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลสระบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน...	95
ตาราง 21 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลสระบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน...	97
ตาราง 22 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลสระบุรี จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	99
ตาราง 23 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลสระบุรี จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	101
ตาราง 24 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลสระบุรี จำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงาน.....	104
ตาราง 25 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลสระบุรี จำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงาน.....	106

สารบัญภาพ

ภาพ 1	แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	หน้า 10
-------	-------------------------------	------------

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี